

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא מציעא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ח השואל

גמ' צד: - צז.

פרשה שנייה בש"ש [קרן לגניבה בלי שבו' עדיפא מכפל בשבועה] וחייב אף באבידה [גנב יגנב - מ"מ, ק"ו מגניבה הקרובה לאונס] ופטור בבעלים [וי"ו - משואל]

שואל חייב בשבויה [אן] וגניבה ואבידה [ק"ו מש"ש, וי"ו מוסיף] - חוץ מבעלים [דיו מש"ש, וי"ו מש"ש], ופטור במתה מחמת מלאכה עם עדים או שבו' (רש"י צח). [לאו לאוקמא בכילתא]

פשיעה בבעלים מח' רב אחא ורבינא [מח' אי מקרא נדרש לפני פניו (על ש"ח)]

רב המנונא (איתותב) - צריך בעליו עמו באותה מלאכה (אבל לא על גבה), ומשעת שאילה עד מיתה להל' בעי עמו בשעת שאילה [עמו לא ישלם, אין עמו ישלם - שעת שאילה עדיפא שחייב במזונותיה, ישאל מעם רעהו ולא רעהו עמו]

אין פטור בעליו עמו: (1) מח' בפשיעה, (2) לרב המנונא אין עמו ממש,

(3) שאילת בעלים אחר פרה,

(4) נשאל בעל/לבעל בנכסי מלוג לר"ל [לאו קנין הגוף] ור' יוחנן חולק,

(5) שלוחו עם פרתו לר' יאשיה [בעליו ממש] (חוץ מעבדו [כיד רבן])

ור' יונתן חולק [שלוחו כמותן]

ספק אי חייב באונסין: בשאלה לרבעה [לא כדשיילי אינשי], ליראות בה [לא נהנה מהבהמה], לעשות פחות מש"פ, ב' פרות לפרוטה, נשאל לו שותף א', נשאל לשותף א'

שכרה פרה ונשאת בעל פטור מאונסין [לוקח הוי], לרבנן דר' יוסי (לה:): הוי שאילה בבעלים

מעות הקדש בתוך נכסי אשתו - אין הבעל מועל עד שיוציא [לא ניחא לקנות איסור]

שואל שפשע ונשבר - רב - ישלם מעליא (לרש"י - יתן אחר והשברים לשואל)

רב כהנא ורב אסי (להל') - מחזיר שברים וישלם (לרש"י - על המשאיל לקנות אחר)

עכברי שהרגו שונרא או אכלה הרבה ומתה הוי כמתה מחמת מלאכה

מלמד, שתלא, טבח, מקיז דם, ספר מתא כשעובדין, רב ביומי דכלה, תלמיד בשאר יומי הויין בעליו עמו

רש"י צד.

שאילה בבעלים: לרש"י - משעת אמירה גופו שאול לו, רש"י צז. ורש"י פא. - משהיה במלאכתו

גמ' צז: - צח:

ברי ושמא אי שאולה או שכורה מתה ברי עדיף

לר"נ ור' יוחנן (דס"ל לאו ברי עדיף) איירי בחייב שבועת מודה במקצת (לרמי ב"ח כשכופר

במקצת [רש"י - כי הוא זה משמע עם כפירה])

ומתוך שאינו יכול לישבע משלם

ברי וברי - ישבע ששכורה מתה - לרב יהודה ע"י גלגול (נאנסה)

שמא ושמא - יחלוקו [כסומכום]

שכירות בבעלים ושוב שלא בבעלים או הפוך פטור

ספק בשאלה בבעלים ושכרה בלי או הפוך [לחודא קיימי], שאלה ושכרה ושאלה או הפוך [הפסק] (רש"י - אי מחמת משיכה ראשונה או יש קנין חצר אחריתי)

גמ' צח: - צט:

משאיל שלח אפי' ביד שלוחו של שואל - פטור מאונסין

ב"ק קד. - רב חסדא - בשכירו ולקיטו בלי עדים שהוא שלוחו

רבה - אפי' בעדים דה"ק איש נאמן הוא

שואל שהחזיר ביד אחר עדיין חייב חוץ: מא"ל שלח, פ: - אחר ימי שאילתה (רש"י - ואפי' מתה בבית השואל)

שואל שאמר שלח חייב אפי' ביד עבד המשאיל לשמואל - בעבד עברי ולא בעבד כנעני [כיד רבן], רב - אפי' ע"כ באומר הכישה במקל והיא תבא [לרש"י - שעביד נפשיה משתצא מרשותו]

שואל קרדום - רב הונא - אונסין משעת שאילה, א"א לחזור משבקע בו ר' אמי ור' אלעזר - משמשך א"א לחזור

לרב אמי - משאיל קרדום מעל לפי טובת הנאה, וחבירו מותר לבקע [לרש"י - יצאת הנייתה לחולין] גזל נ' תמרי מדובקים - להדיוט משלם 49, להקדש 50 וחומש חוץ ממזיק הקדש דאין חומש [איש כי יאכל הקדש - פרט למזיק]

דר בש"פ תחת קורה של הקדש מעל [כהדיוט מדעת (רש"י - רחמנא ידע ואמר למעול)]

סבל ששבר חבית יין דשוה ד', וביום השוק ה' -

ביום השוק (רש"י - קודם) מחזיר חבית

בשאר יומי ישלם ה' (לרש"י - ולא חבית) ומנכה דמי טרחה (רש"י - כפועל בטל) וברזנייתא (רש"י - הכרזה, אומן לנקב) אא"כ יש לו עוד שלא מכר - ישלם חבית

רש"י צט:

שמין לנזקין בית סאה (לר' יוסי בר חנינא) - לרש"י - ערוגה תוך שדה בית סאה שבתוך ס' סאין

גמ' ק. - קא:

ספק אם ילדה אחר מכירה - משנתנו כסומכוס דיחלוקו (לרבא בשמא ושמא, לרבה בר"ה אפי' בברי וברי), לרבנן המע"ה [חזקת מרא קמא]

מודה סומכוס - 1) לרבא בברי וברי, 2) בדאיכא שבו' דאו', 3) בדליכא דררא דממונא

עבד/שדה גדול מכרת, קטן מכרתי - ישבע המוכר -

רב - בטוען דמי (לרש"י - עשהו שליח לקנות)

שמואל - בטוען כסות/עומרים

ר' הושעיא - בטוען עבד בכסותו - גלגול

רב ששת - נשבעין על עבד וקרקע כר"מ (למסקנא רק עבד) וכר"ג דא"צ הודאה ממין הטענה

ובקטע ידו/חופר בורות דאין הילך

מוכר זיתיו לקוץ לאלתר - פירות למוכר, כשתרצה - לקונה,

סתם: פחות מרווח רביעית שמן לסאה לקונה, יותר יחלוקו

שטף נהר זיתיו בגושיהן (אין ערלה) לשדה חבירו יחלוקו:

לעולא אמר ר"ל - אחר ג' אבל בתוך ג' לראשון,

לרבין אמר ר"ל - בתוך ג' [אי נטעתי הייתי זורע ירק תחתיו] אבל לאחר ג' לשני [אילו נטעתי הייתי

אוכל הכל]

ואסור ליטלו [ישוב א"י]

המקבל שדה אבותיו למחצה ממציק גוי - מעשר הכל ונותן - אפי' יש קנין לגוי ומקבל לאו כחוכר

[קנסוה למי שחביבה עליו כדי שיחזור ויקנה]

נוטע שלא ברשות ידו אתחתונה חוץ מעשויה ליטע, גדרה [גלי דעתי דניחא] ואסור ליטול [ישוב א"י];

אף בחו"ל - שכבר הכחישו ארעא]

בנה חורבתו שלא ברשות - לר"נ, רשב"א, ר' יוחנן, ב"ש לרשב"ג יכול ליטול אבניו,

ורב ששת וב"ה לרשב"ג חולקין

גמ' קא: - קג.

משכיר צריך להודיעו שיצא ל' יום לפני ימות הגשמים ואל"ה ישאר עד פסח (רש"י - בימות החמה ל' יום),

בכרכים וחנויות י"ב חודש,

רשב"ג - נחתומים וצבעים ג' שנים [מקיפין לזמן ארוך].

וה"ה במכר, הוריש, נתן לאחר
ובאייקור בתי יכול להעלות השכר (רש"י - משיגייע זמנו בלא הודעה)
וכן שוכר צריך להודיעו [הייתי טורח למצא איניש מעליא]

יכול להוציאו: כשנפל בית המשכיר (רש"י - בהגיע זמנו), כשהשיא בנו וא"א להודיעו [לא עדיפת ממני],
נשאה להשכיר וגירשה [גמולו ישוב בראשו - לא ניחא לה באריה]

משכיר חייב בדלת נגר מנעול ובכל מעשה אומן
שוכר חייב במעשה הדיוט - סולם, מעקה, מרזב, להטיח, מקום מזוזה [אפשר בגובתא דקניא]

כשיוצא לא יטול מזוזה א"כ מנכרי

חצר דמשכיר (רש"י - שלא השכיר) קונה לו גללים מתורי דעלמא כשמשתמרת, ביצא קול שמציאה שם
[בדילי אינשי - כמשתמרת]

א"כ קלט השני מאויר (אביי - כלי בשולי הפרה, רבא - אויר שאין סופו לנוח ומיפסיק כלי),
כשאסור לו לזכות (מצות שילוח)

המשכיר חצר לא השכיר רפת

יוני שובך (רש"י - שמזונותיהן משדה) ועלייה חייבות בשילוח ואסורות בגזל מפני דרכי
שלום - לרבא - ביצאה רוב ביצה וב' לשונות אם דרכי שלום (רש"י - אף) על האם;
לרב יהודה א"ר (חיוב שילוח מעכב קנין) אם קטן לקחן חייב אביו להחזיר

המשכיר "בי"ב לשנה מדינר לחודש" - רשב"ג ור' יוסי - יחלוקן חודש העיבור
לשמואל בבא באמצע החודש [ספק אי תפוס לשון אחרון] אבל בתחלה בחזקת המשכיר, ובסוף
בחזקת השוכר

לרב - למשכיר [תפוס לשון אחרון]

לר"נ - למשכיר אפי' אמר להיפך [קרקע בחזקת בעליה (רש"י - הספק נולד בתחלת החדש)]

ביומא דמשלם זמניה - שוכר נאמן ששילם בשבועת היסת

השכיר ל' שנים - לרש"י ולא כ' זמן ושטר ביד שוכר נאמן המשכיר שכבר דרת ה' [חזקת קרקע - ושטר לקול
שלא תחזק]

השאל "בטובו" = לעולם - בדקני (רש"י - ובלא"ה רק עד שהחזיר), ומחזיר השברים

השאל באר ובני לה עדיין שאולה א"כ א"ל האי באר, "מקום לחפור באר" וקני - יחפור עד שימצא

השכיר "בית כזה" ונפל - יעמיד אותו דבר (רש"י - אכולה מילתה התנה)